

TITLURILE DE CREDIT

Lector universitar doctor OVIDIU – HORIA MAICAN¹

Rezumat

Una din formele juridice moderne a circulației bunurilor o constituie circulația înscrisurilor (titlurilor) care încorporează anumite valori patrimoniale. Aceste valori circulă prin transmiterea înscrisurilor care le reprezintă, înscrisuri cum ar fi: acțiunile și obligațiunile emise de societățile pe acțiuni, cambia, cecul, conosamentul etc. Instituționalizarea circulației titlurilor reprezintă una dintre cele mai importante contribuții ale dreptului comercial la progresul activității comerciale moderne.

Cuvinte cheie: *titluri de credit, cambie, cec, bilet la ordin*

Clasificarea JEL: **K 12, K 33**

1. INTRODUCERE

Pentru desemnarea titlurilor ce încorporează anumite valori patrimoniale este folosită noțiunea generică de *titluri de credit* sau *titluri de valoare*. Noțiunea de titluri de credit este folosită în dreptul neolatin. Noțiunea de titluri de valoare aparține dreptului german.

Astfel, titlul comercial de valoare poate fi definit ca un înscris în temeiul căruia posesorul său legitim este îndrituit să exercite, la o dată determinată, dreptul arătat în înscris.

Titlul comercial de valoare are următoarele caracteristici:

- înscrisul are caracter constitutiv, iar dreptul încorporat în titlu nu există fără înscrisul respectiv;
- înscrisul are caracter formal, trebuind să îmbrace forma determinată de lege;
- înscrisul are caracter literal, deoarece întinderea și natura dreptului, ca și obligația corelativă dreptului sunt determinate exclusiv de mențiunile cuprinse în înscris;
- înscrisul conferă un drept autonom deoarece dreptul și obligația corelativă născute din titlu sunt independente față de actul juridic din care decurg (raportul juridic fundamental), iar în cazul transmiterii titlului, dobânditorul va deveni titularul unui drept propriu, care este un drept nou, originar, și nu un drept derivat din cel al transmițătorului.

2. CAMBIA

Cambia este folosită pe scară largă atât în raporturile comerciale interne, cât și internaționale. Ea a făcut obiectul unei reglementări juridice unitare. În 1930 la Geneva s-a încheiat convenția referitoare la legea uniformă a cambiei și biletului la ordin.

Cu toate că România nu a aderat la această convenție, cele mai multe prevederi ale legii uniforme au fost preluate în legea română. Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin a folosit ca model legea italiană asupra cambiei și biletului la ordin din 1933, care se întemeie pe legea uniformă a cambiei și biletului la ordin.²

Prin O.G. nr. 11/1993 au fost aduse unele modificări și completări Legii nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin.

---

¹ Academia de Studii Economice din București, Departamentul de Drept, ovidiuszm@yahoo.com

² D. Gălășescu-Pyk, *Cambia și biletul la ordin*, vol. I, p. 58-142

Banca Națională a României a emis anumite norme-cadru privind comerțul făcut de societățile bancare și celelalte instituții de credit cu cambii, bilete la ordin și cecuri, precum și norme tehnice privind cambia și biletul la ordin, potrivit uzanțelor internaționale actuale. Este vorba de Normele-cadru nr. 6/1994 și Normele tehnice nr. 10/1994.

De asemenea, Banca Națională a reglementat un sistem informațional menit să întărească siguranța creditului cambiei, biletului la ordin și cecului, prin crearea Centralei Incidentelor de Plăți (Regulamentul nr. 1/2001).

Deși nu există o definiție legală, cambia a fost definită în doctrină.

Cambia este un înscris prin care o persoană, denumită trăgător sau emitent, dă dispoziție altei persoane, numită tras, să plătească la scadență o sumă de bani unei a treia persoane, denumită beneficiar, sau la ordinul acesteia.

Denumirea de cambie provine din cuvântul italian *cambio*, care înseamnă schimb. În reglementarea Codului comercial, cambia era denumită și trată sau poliță.

De regulă, emiterea unei cambii are la bază existența unor raporturi juridice anterioare între persoanele în cauză, care au ca izvor anumite acte juridice. În temeiul acestor raporturi juridice, numite raporturi fundamentale, fiecare persoană are calitatea de creditor sau debitor în raporturile juridice la care participă. Prin emiterea cambiei și efectuarea plății se execută obligațiile din raporturile juridice preexistente.³

În doctrină, creanța trăgătorului față de tras, care justifică emiterea cambiei este numită proviziune sau acoperirea cambiei, iar creanța beneficiarului față de trăgător se numește valoarea furnizată.

Observăm că emiterea cambiei nu duce la stingerea raporturilor juridice fundamentale. Aceste raporturi juridice subzistă, afară de cazul când părțile au convenit o novație, adică stingerea obligației vechi din raportul fundamental și înlocuirea ei cu o obligație nouă, rezultată din raportul cambial (art. 64 din Legea nr. 58/1934).⁴

Există caractere ale cambiei care îi configurează specificitatea ca titlu comercial de valoare:

Cambia este un titlu de credit. Prin cambie se realizează o operație de credit. Scadența este unică pentru toate obligațiile cambiale rezultate din cambie.

Cambia are ca obiect plata unei sume de bani, cu excluderea oricărei alte prestații. Toate obligațiile cambiale vor avea ca obiect plata aceleiași sume de bani, pe care trăgătorul a menționat-o în cambie, afară de cazurile când legea prevede altfel.

Cambia este un titlu complet. Dreptul și obligația corelativă sunt cele cuprinse în înscris. Este exclusă folosirea unor elemente exterioare, chiar dacă în cambie s-ar face trimitere la ele. Această interdicție decurge din caracterul literal al cambiei întemeiat pe formalismul titlurilor comerciale de valoare.

Cambia este un titlu la ordin. Dreptul cuprins în cambie poate fi exercitat de beneficiar sau de persoana căreia acesta i-a transmis cambia prin gir. Clauza *la ordin* este subînțeleasă pe orice cambie. Astfel, emitentul cambiei autorizează pe posesorul ei să o transmită altei persoane oricând dorește la infinit. Legea permite transmiterea cambiei și pe calea dreptului comun a cesiunii de creanță, situație în care în cambie trebuie să se facă mențiunea *nu la ordin*.

Cambia este un titlu abstract. Drepturile și obligațiile rezultate din cambie există în mod valabil, independent de cauza juridică ce le-a generat (raporturile fundamentale).

Cambia creează obligații autonome. Toate obligațiile care se nasc din cambie au o existență juridică de sine stătătoare. Fiecare semnătură pusă pe titlu creează un raport juridic distinct cu regim propriu. Ca atare, viciile sau lipsurile unui raport juridic nu afectează

³ S. D. Cârpenaru, *Drept comercial român, Ediția a 6-a revizuită și adăugită*, 2009, p. 552.

⁴ M. N. Costin, V. Luha, „Caracteristicile structurale ale cambiei” în *Revista de Drept Comercial* nr. 4/1995, pp. 44-46

valabilitatea celorlalte raporturi juridice. Astfel, dacă beneficiarul transmite cambia prin gir, el își asumă față de dobânditor (giratar) o obligație valabilă, chiar dacă dreptul său era afectat de vicii. De asemenea, dacă o persoană (avalist) garantează obligația trasului acceptant, obligația de garanție (obligație accesorie) este valabilă, chiar dacă obligația trasului (obligația principală) este anulabilă pentru vicii de consimțământ ori incapacitate. Recunoașterea valabilității obligațiilor cambiale are ca premisă existența unei cambii emise cu respectarea cerințelor legii.

Cambia creează obligații necondiționale. Obligațiile cambiale nu pot fi subordonate unei condiții ori unei contraprestații din partea posesorului cambiei. Legea prevede nulitatea cambiei, în cazul când ordinul de plată al trasului este condiționat.

Cambia creează obligații solidare. Cambia, ca titlu de credit, este menită să circule. Prin transmiterea cambiei pe calea girului, obligației inițiale a trăgătorului (privind acceptarea și plata cambiei de către tras) i se adaugă obligația succesivă asumată, prin semnătură proprie, de fiecare transmițător (girant) față de dobânditor (giratar). Girul realizează nu numai transmiterea cambiei, ci și garantarea dobânditorilor succesivi ai cambiei. Deci, fiecare semnatar al cambiei se obligă la acceptarea și plata cambiei la scadență. Obligațiile cambiale născute din semnarea cambiei sunt solidare. Astfel, la scadență, ultimul posesor al cambiei va putea cere plata sumei de bani prevăzută în cambie de la tras, iar în caz de refuz, de la oricare dintre ceilalți semnatori ai cambiei, fără a exista o anumită ordine.

Deci, putem spune despre cambie că este un titlu la ordin complet și formal, care încorporează o obligație abstractă, autonomă și necondiționată de plată a unei sume de bani de către semnatarul cambiei, ținută solidar pentru executarea obligației.

În doctrină există o controversă asupra calificării raporturilor juridice care iau naștere prin emiterea și punerea în circulație a cambiei. Această problemă privește atât latura pasivă, cât și latura activă a raporturilor juridice cambiale.

Sub aspectul laturii pasive a raportului juridic cambial, problema care se pune este cea a precizării izvorului obligațiilor care iau naștere din cambie. Sunt avute în vedere obligația fundamentală, obligația de regres și obligația de garanție.

Obligația fundamentală este obligația trăgătorului de a face să se plătească de către tras beneficiarului suma de bani arătată în cambie.

Obligația de regres este obligația trăgătorului și a giranților de a achita suma de bani menționată în cambie, dacă trasul (principalul obligat) nu acceptă ori nu plătește suma de bani beneficiarului.

Obligația de garanție este obligația avalistului de garantare a trasului sau a girantului.

Unii autori – adepți ai teoriilor actelor unilaterale – au susținut că obligațiile cambiale sunt declarații unilaterale de voință, prin care se asumă obligații față de o persoană nedeterminată, dar determinabilă prin intervenția unor elemente ulterioare. Momentul nașterii obligațiilor unilaterale este considerat, de majoritatea autorilor, momentul redactării documentului (teoria creației), iar nu cel al deposedării de titlu (teoria emisiunii).

Alți autori au formulat teoriile contractuale, apeland la instituții cum sunt delegația imperfectă, stipulația pentru altul, cesiunea etc. Aceste teorii li s-a reproșat că nu explică situația juridică a creditorului cambial (beneficiarul sau giratarul) al cărui drept izvorând din titlu are caracter autonom.

În sfârșit, alți autori, împrumutând unele elemente din teoriile contractuale și din teoriile unilaterale, au formulat așa-numitele teorii mixte. Astfel, de vreme ce titlul cuprinde ordinul necondiționat de a se plăti o sumă determinată, această declarație (promisiune) este un act juridic. Obligația are ca izvor aparența de existență a raportului juridic creat prin semnarea titlului. Deci, este suficientă crearea titlului ca apoi obligațiile care izvorăsc din el să fie guvernate de lege, care se adaugă voinței semnatarului cambiei.

Sub aspectul laturii active a raportului juridic cambial, controversa privește natura dreptului pe care o persoană îl are asupra înscrisului pentru a putea exercita acțiunile cambiale.

Majoritatea autorilor susțin teoria proprietății și cea a posesiunii, susținere care se întemeiază pe dispozițiile legii. Legea prevede că cel care are titlul (înscrisul) este nu numai posesorul lui, ci și titularul creanței menționate în titlu. Deci, posesia de bună-credință prezumă titlul de proprietate.

În doctrina modernă cambia este socotită ca un act juridic complex. Acest act juridic produce efecte care au un dublu izvor: manifestarea de voință a trăgătorului și legea.

Din momentul în care cambia este emisă cu respectarea condițiilor legale, legea asigură posesorului titlului o protecție deplină. Acesta este îndreptățit să primească suma de bani menționată în titlu, chiar dacă, de fapt, datoria nu ar exista. În beneficiul securității raporturilor comerciale, aparența se impune asupra realității.

Fiind un titlu de credit și, prin urmare, un înscris formal, cambia trebuie să cuprindă anumite mențiuni esențiale, a căror lipsă face ca înscrisul să nu aibă puterea de instrument de valorificare a creditului pe care legea o acordă unui astfel de titlu.

Mențiunile esențiale ale cambiei sunt:

- denumirea de cambie înserată chiar în cuprinsul titlului și exprimată în limba folosită pentru redactarea lui;
- ordinul pur și simplu, adică ordinul necondiționat de a face să se plătească o anumită sumă de bani;
- numele trasului;
- indicarea termenului de plată, adică scadența;
- locul plății;
- numele aceluia sau la ordinul căruia plata trebuie să fie făcută;
- locul și data emisiunii;
- semnătura trăgătorului.

Clauza *la ordin* este de esența cambiei și, deci, nu mai este necesar ca ea să fie inclusă în cuprinsul titlului ca o mențiune specială.

Titlul lipsit de una din mențiunile esențiale nu are valoarea juridică a unei cambii. Acest principiu comportă însă unele excepții: dacă scadența nu este menționată, cambia este considerată de lege ca plătilă la vedere, dacă nu se indică locul plății, legea consideră că plata se va face la locul menționat lângă numele trasului, dacă nu este precizat locul emisiunii, legea consideră că acesta este locul indicat lângă numele trăgătorului.

Legea nr. 58/1934 nu cuprinde nici o dispoziție specială referitoare la condițiile de fond ale cambiei. În consecință, pentru valabilitatea cambiei, trebuie îndeplinite condițiile prevăzute de Codul Civil pentru validitatea actelor juridice: capacitatea, consimțământul, obiectul și cauza (art. 948 C. civ.)

Așa cum prevede art. 3 C. Com., cambia este faptă de comerț și, drept urmare, raporturile juridice cambiale sunt supuse legilor comerciale.

Consimțământul și cauza cambiei prezintă o particularitate. În aprecierea lor trebuie avut în vedere caracterul general și abstract al obligațiilor cambiale. Astfel, orice obligație cambială se desprinde de cauza care i-a dat naștere și se manifestă ca o obligație de sine stătătoare.

Sub raportul capacității, pentru ca o cambie să fie valabilă trebuie ca emitentul să fie capabil a se obliga în materie comercială.

Obiectul cambiei îl constituie prestațiile la care se obligă persoanele implicate în raporturile cambiale. Fiecare obligație cambială are un obiect concret, care este determinat de natura obligației asumate (de trăgător, tras, avalist etc.).

Nerespectarea condițiilor cerute pentru validitatea cambiei atrage după sine sancțiunea nulității, în condițiile reglementate de dreptul comun.

Validitatea cambiei emise în alb este admisă de lege, completarea ei trebuind să se facă însă până la momentul prezentării ei la scadență de către beneficiar. Completarea trebuie să se facă în conformitate cu stipulațiile dintre trăgător și beneficiar. Apărarea că o cambie emisă în alb a fost completată altfel decât se stabilise prin convenția părților este o excepție personală, care nu va putea fi opusă terților posesori decât în cazurile în care au dobândit cambia de rea-credință sau săvârșind o culpă gravă.

În afară de mențiunile prevăzute de lege ca esențiale, există și o serie de clauze facultative. Astfel, părțile pot conveni să înscrie în titlu clauze având ca efect prelungirea sau restrângerea circulației cambiei față de termenul legal, dispensarea posesorului cambiei de protest de neacceptare, liberarea de răspundere a trăgătorului pentru neacceptarea cambiei.

În toate legislațiile, proprietatea unei cambii cu toate drepturile încorporate în ea se transmite prin gir. Girul este un contract cambial încheiat între o parte numită girant și o alta numită giratar, prin care se transmite proprietatea cambiei de la primul la cel de-al doilea. Această operație juridică se efectuează prin indicarea scrisă pe cambie sau pe foaia atașată de ea a numelui giratarului, datată și subsemnată de girant.

Pentru a fi valabil, girul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- trebuie scris pe cambie și semnat de girant;
- trebuie să cuprindă totalul sumei cambiale. Girul prin care se transmite numai o parte din această sumă nu se consideră ca negociere a cambiei. Este, de asemenea, inadmisibilă, transmiterea cambiei la mai mulți giratari;
- chiar când, la constituirea ei, cambia a fost emisă la ordinul mai multor beneficiari, toți la un loc trebuie să o semneze, afară numai dacă nu este autorizat unul singur să semneze pentru toți;
- când pe cambie se găsesc mai multe giruri ele se consideră, până la proba contrară, constituite în aceeași ordine în care sunt scrise;
- legea autorizează pe giratarul sau pe beneficiarul al cărui nume este greșit scris să semneze cambia cu acest nume greșit, adăugând, când consideră potrivit, semnătura sa adevărată.

Principiul *nimeni nu poate transmite mai multe drepturi decât are el însuși* se explică nu numai în cazul girului restrâns, ci și în cazul când se transmite prin gir o cambie care a ajuns deja la scadență sau care nu este onorată, caz în care noul giratar primește cambia grevată cu toate defectele juridice.

Avalul este o instituție specifică dreptului cambial al țărilor care au adoptat legea uniformă de la Geneva. Ea nu este cunoscută dreptului anglo-american.

Avalul este actul prin care o persoană numită avalist garantează plata cambiei de către un debitor cambial numit avalizat. Poate fi avalist o persoană străină de cambie sau chiar un semnatar al cambiei. Avalizatul poate fi acceptantul, trăgătorul, girantul sau chiar un avalist. Dacă în cambie nu se indică persoana pentru care s-a dat avalul, se prezumă că el este dat pentru trăgător, care este debitorul principal.

Avalul se dă pe cambie sau pe adaosul acesteia, inserându-se mențiunea *pentru aval* sau *pentru garanție*, urmată de semnătura avalistului.

Dacă garanția se dă pe un act separat, nu va produce efecte cambiale, ci numai efectele de drept comun ale cauțiunii sau fidejuserii.

Avalul poate fi dat pentru întreaga sumă din cambie sau numai pentru o parte din ea. Avalistul are o obligație identică, cu același conținut și cu aceeași întindere ca obligația garantată. Drept urmare, principiul inopozabilității excepțiilor este valabil contra avalistului, așa cum era valabil și contra debitorului avalizat. Tot astfel, principiul solidarității debitorilor cambiei este aplicabil și avalistului.

Avalistul care plătește cambia dobândește toate drepturile decurgând din cambie împotriva avalizatului, ca și a celor ținuți de către acesta din urmă în temeiul cambiei.

Acceptarea

Trasul nu este parte în înscrisul cambial, deși el are ordin din partea trăgătorului să plătească. El devine debitor cambial prin acceptare. Deci, acceptarea este actul prin care trasul se angajează să plătească suma din cambie aceluia care va fi posesorul ei legitim la scadență. Prin acceptare, trasul devine obligat cambial în mod solidar, alături de trăgător, giranți și avaliaști. Dar în timp ce trasul își asumă obligația de a plăti, ceilalți își asumă obligația de a face să se plătească, deoarece ei sunt ținuți să plătească numai în cazul în care trasul refuză plata. Obligația asumată de către tras este literală, autonomă și abstractă. Excepțiile pe care trasul le poate opune trăgătorului nu pot fi invocate împotriva celorlalți posesori ai titlului.

Prezentarea la acceptare este facultativă. Dacă trăgătorul inserează în cambie o clauză prin care să impună obligația de prezentare a posesorului titlului la acceptare, neprezentarea titlului la acceptare, în termenul fixat, are drept consecință decăderea posesorului din exercitarea dreptului de regres. Posesorul cambiei păstrează însă drepturile decurgând din cambie.

Cambia cu scadență la un anumit termen de la vedere trebuie să fie prezentată la acceptare, precizarea scadenței fiind tocmai în funcție de această prezentare. Termenul de prezentare este de un an de la data emisiunii cambiei.

Acceptarea trebuie să fie datată. O acceptare nedată va produce efecte juridice, dar numai față de tras.

Prezentarea cambiei la acceptare se poate face oricând până la scadență. Odată ajunsă la scadență, cambia devine exigibilă, astfel încât nu se mai poate cere decât plata.

Protestul

În condițiile legii uniforme de la Geneva, refuzul de acceptare sau de plată trebuie constatat printr-un act oficial - întocmit de notar – act numit protest. Existența protestului este indispensabilă pentru ca beneficiarul să-și poată valorifica drepturile sale izvorâte din cambie și pentru exercitarea acțiunii de regres.

Cu toate acestea, stipularea clauzelor *fără protest* sau *fără cheltuieli* înscrise în cambie și semnate exonerează posesorul legitim al cambiei de obligația de a face protestul.

Renunțarea la protest operează cu privire la toți semnatarii cambiei, dacă este scrisă de trăgător, sau numai cu privire la cel care a inserat-o în cambie, dacă este scrisă de un girant sau de un avalist.

În toate legislațiile cambiale, protestul, ca act autentic, este supus anumitor formalități.

În legislațiile țărilor care au adoptat Convenția de la Geneva pentru rezolvarea anumitor conflicte de legi privitoare la cambie și bilet la ordin, forma și termenele pentru protest, ca și forma altor măsuri pentru exercițiul și prezervarea drepturilor privind cambiile și biletele la ordin sunt reglementate de legile țării în care protestul trebuie dresat sau măsurile în cauză trebuie luate.⁵

Dacă trasul plătește suma prevăzută în cambie, acesta îi liberează pe toți debitorii cambiali. Refuzul trasului de a plăti antrenează răspunderea solidară a tuturor debitorilor cambiali. Dacă plata se face de către un debitor de regres, cum ar fi un giratar, această plată liberează numai pe acei obligați cambiali care figurează în titlu după el, adică giranții succesivi și avaliaștii lor; debitorii cambiali anteriori continuă să fie obligați, putând fi urmăriți în temeiul cambiei.

Legea uniformă de la Geneva prevede că locul plății trebuie să fie specificat în titlu. În lipsa unei astfel de mențiuni, legea prezumă ca loc al plății locul specificat alături de numele

---

⁵ I. Rucăreanu. B. Ștefănescu, *Dreptul comerțului internațional*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983, p. 329-350.

trasului. Neindicarea în cambie a locului plății în unul din aceste două moduri antrenează nulitatea cambiei. Trăgătorul poate să indice ca loc al plății și domiciliul unui terț.

După legea uniformă de la Geneva, posesorul cambiei nu poate refuza plata parțială. Aceasta nu stinge drepturile sale cambiale asupra părții din sumă care a rămas neplătită. Rațiunea care a determinat această soluție derogatorie de la dreptul comun, unde plata este indivizibilă, este aceea că în materie cambială plata nu interesează numai posesorul titlului, ci și pe ceilalți semnatori ținuti solidar la plată și care au interes ca, măcar în parte, să fie liberați.

Legea uniformă de la Geneva face distincție între liberarea trăgătorului de garanția acceptării, pe de-o parte, și liberarea de garanția plății, pe de altă parte. Trăgătorul se poate libera de garantarea acceptării numai prin plată. Dar nu-i este permis să se libereze de garanția plății. Orice stipulație în sens contrar este considerată de lege ca fiind nescrisă.

3. BILETUL LA ORDIN

Biletul la ordin este un titlu girabil, formal și complet, care cuprinde obligația necondiționată pe care și-o asumă emitentul de a plăti în favoarea beneficiarului.

Biletul la ordin urmează, în general, regulile prevăzute pentru cambie, iar reglementarea lui se află în aceeași lege care reglementează cambia, respectiv Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, precum și în Normele-cadru nr. 6/1994 și în Normele tehnice nr. 10/1994 ale B.N.R..

Dar, spre deosebire de cambie unde intervin trei persoane (trăgătorul, trasul și beneficiarul), biletul la ordin implică numai două persoane: emitentul, care se obligă să plătească la scadență și beneficiarul.

Mențiunile esențiale pe care trebuie să le cuprindă biletul la ordin, sub sancțiunea ineficacității sale ca bilet la ordin, sunt următoarele:

- denumirea de bilet la ordin, redactată în textul titlului, în limba folosită pentru întocmirea sa;
- promisiunea necondiționată de a plăti o anumită sumă la scadență;
- locul unde trebuie să se facă plata;
- numele beneficiarului căruia sau la ordinul căruia trebuie să se facă plata;
- data și locul emisiunii;
- semnătura emitentului.

Întrucât nu există tras, nu se pune problema acceptării, iar biletul la ordin plătit la un anumit termen de la vedere trebuie prezentat pentru viză emitentului în termenul legal de un an sau în termenul convențional fixat de părți. Refuzul emitentului de a viza se va constata printr-un protest, a cărui dată va constitui punctul de plecare al termenului de la vedere. Cât privește avalul, dacă nu s-a precizat pentru cine este dat, este reputat a fi dat pentru emitent.

4. CECUL

Cecul este înscrisul prin care o persoană numită trăgător sau emitent dă ordin unei bănci, la care are un disponibil bănesc, numită tras, să plătească, la prezentarea titlului, o sumă de bani altei persoane, numită beneficiar.

Emiterea cecului fără acoperire constituie infracțiune și este sancționată de lege (art. 84 pct. 2 din Legea nr. 59/1934 privind cecul).

Emiterea de cecuri fără autorizarea băncii reprezintă infracțiune și se sancționează în condițiile legii (art. 84 pct. 1 din Legea nr. 59/1934 privind cecul).

Pentru valabilitatea sa, cecul trebuie să conțină următoarele mențiuni obligatorii:

- denumirea de cec;
- mandatul (ordinul) necondiționat dat băncii de a plăti o anumită sumă de bani;

- numele băncii plătitoare;
  - locul plății;
  - data și locul emiterii;
  - semnătura trăgătorului (emitentului).
- Cecul se deosebește de cambie prin:
- raportul juridic existent între tras și trăgător, numit fundamental la cambie, poartă denumirea de provizion sau disponibil la cec și constă într-un contract încheiat între trăgător și banca unde se constituie acest disponibil, fie sub forma unui depozit bănesc, fie ca urmare a unei deschideri de credit;
  - cecul nu poate fi emis decât în limita sumei constituită ca provizion;
  - la cec trasul nu poate fi decât o bancă;
  - numărul de condiții obligatorii este mai redus la cec;
  - cecul nu poate fi tras asupra trăgătorului însuși, spre deosebire de cambie;
  - în timp ce cambia în mod normal urmează a fi acceptată de tras (cu excepția cambiei la vedere), cecul nu poate fi acceptat, chiar dacă ar exista o mențiune de acceptare înscrisă pe titlu – care se consideră nescrisă;
  - se plătește la prezentare;
  - pe când posesorul cambiei poate acționa fie împotriva acceptantului și avaliştilor săi, fie împotriva debitorilor de regres, beneficiarul cecului are la dispoziție doar acțiunea de regres contra giranților, emitenului și celorlalți din aceeași categorie.

Cecul este incompatibil cu acțiunea directă (contra acceptantului) pentru motivul că trasul (banca), lipsind obligația acceptării, nu are calitatea de debitor cambial.

5. CONCLUZII

Titlurile comerciale de valoare au o importanță practică din mai multe motive.

- înscrisul are caracter constitutiv, iar dreptul încorporat în titlu nu există fără înscrisul respectiv;
- înscrisul are caracter formal, trebuind să îmbrace forma determinată de lege;
- înscrisul are caracter literal, deoarece întinderea și natura dreptului, ca și obligația corelativă dreptului sunt determinate exclusiv de mențiunile cuprinse în înscris;
- înscrisul conferă un drept autonom deoarece dreptul și obligația corelativă născute din titlu sunt independente față de actul juridic din care decurg (raportul juridic fundamental), iar în cazul transmiterii titlului, dobânditorul va deveni titularul unui drept propriu, care este un drept nou, originar, și nu un drept derivat din cel al transmițătorului.

6. BIBLIOGRAFIE

Angheni, Smaranda; Volonciu, Magda; Stoica, Camelia. *Drept comercial*. București: Editura CH Beck, 2010.

Cârpenaru, Stanciu. *Drept comercial român, Ediția a 6-a revizuită și adăugită*, București: Editura Universul Juridic, 2009

Costin, M. N. , Luha, V. „*Caracteristicile structurale ale cambiei*” , 1995, în : *Revista de Drept Comercial* nr. 4, p. 44-46

Cristea, Silvia. *Cambia în dreptul comparat*, București: Editura Lumina Lex,, 2001

Gălășescu-Pyk, D. *Cambia și biletul la ordin*, vol. I, București, Tiparul universitar, 1939

Rucăreanu, Ion; Brândușa; Ștefănescu, Brândușa. *Dreptul comerțului internațional*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1983